Dosarul nr.2a-135/24 (2-23058348-03-2a-01022024)
Prima instanță: Judecătoria Soroca, sediul Florești
Judecător: Alexandru Zadorojniuc

CURTEA DE APEL NORD
DECIZIE

23 septembrie 2025 municipiul Bălţi

Colegiul civil şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Nord
în componenţă:
preşedintele şedinţei, judecătorul Elena Grumeza
judecătorii Ivan Parii și Natalia Costaș,
grefier Olga Topada,
examinând în ședință publică, în procedura cererilor cu valoare redusă, cererea de apel declarată de Iacobin Dmitrii reprezentat de avocatul Alexandru Havrun împotriva hotărârii judecătoriei Soroca, sediul Florești din 25 iulie 2023 emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de SC ”Platformacar” (succesorul în drepturi al lui Nicolenco Vladislav) către Iacobin Dmitrii privind încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată,

a constatat:

Pretențiile reclamantului:

1. La data de 25 aprilie 2024 reclamantul Nicolenco Vladislav s-a adresat în instanța de judecată cu cerere de chemare în judecată în procedura cererilor cu valoare redusă către Iacobin Dmitrii prin care a solicitat:

- ✓ încasarea datoriei în mărime de 15 000 lei;
- ✓ încasarea penalității contractuale în sumă de 27 600 lei;
- ✓ încasarea cheltuielilor de judecată în sumă de 4278 lei.

2. În motivarea acțiunii s-a invocat că, conform contractului de împrumut din 04 martie 2020, reclamantul a acordat pârâtului un împrumut în sumă de 15000,00 lei. Transmiterea sumei menționate, în baza pct.7.2 din contract, se confirmă prin scrierea de către împrumutat la pct. XI din contract.
3. Pârâtul s-a obligat să restituie reclamantului, suma de bani la data indicată în alin.3.1 din contractul de împrumut - 31 martie 2020. Obligația asumată de către acesta nu a fost executată în termenul stabilit în contractele de împrumut.
4. Relatează în continuare că, în conformitate cu art.869 Cod civil părțile au prevăzut şi plata unor dobânzi cum ar fi potrivit pct. 6.1 al contractelor nominalizate: „în cazul în care s-a stipulat o clauză penală, creditorul poate să ceară, la alegere, fie dobânda de întârziere calculată conform dispozițiilor prezentului articol, fie penalitatea pentru întârziere. De asemenea, creditorul poate cere despăgubiri pentru prejudiciul cauzat în partea neacoperită de dobânda de întârziere. Astfel, potrivit pct. 6.1 al contractului

nominalizat, penalitatea constituie 0,2 % din suma datoriei pentru fiecare zi de întârziere.

5. În cazul dat susține că datoria este formată din: suma împrumutului - 15000 lei, penalitate conform pct.6.1 de 0,2 % -27600 lei, suma totală constituie - 42600 lei.
6. Din cele relatate, conchide că pârâtul nu a executat obligația asumată prin contractul de împrumut din 04 martie 2020 şi reclamațiile adresate către acesta, au fost ignorate. Ceea ce certifică raportul juridic civil litigios, care urmează a fi soluționat de către instanța de judecată în baza căruia reclamantul îşi v-a recupera suma transmisă pârâtului cu titlu de împrumut.

Poziția instanței de fond:

7. Prin hotărârea judecătoriei Soroca, sediul Florești din 25 iulie 2023 cererea de chemare în judecată a fost admisă integral. S-a încasat de la Iacobin Dmitrii în beneficiul lui Nicolenco Vladislav datoria în sumă de 42 600 lei și cheltuielile de judecată, în total suma de 46 878 lei.

Solicitarea apelantului:

8. La data de 22 august 2023 Iacobin Dmitrii reprezentat de avocatul Havrun Alexandru, nefiind de acord cu soluţia instanţei de fond, a înaintat o cerere de apel nemotivat asupra hotărârii Judecătoriei Soroca, sediul Florești din 25 iulie 2023, prin care a solicitat admiterea cererii de apel formulate cu casarea hotărârii contestate și pronunțarea unei noi decizii prin care acțiunea să fie respinsă integral. Totodată a solicitat amânarea plății taxei de stat.
9. Prin încheierea Colegiului civil al Curții de Apel Bălți din 08 februarie 2024, s-a respins cererea privind amânarea plății taxei de stat, nu s-a dat curs cererii de apel depuse Iacobin Dmitrii, s-a comunicat apelantului despre necesitatatea prezentării a cererii de apel motivate și a bonul de plată a taxei de stat.
10. La 12 martie 2024 reprezentantul apelantului Iacobin Dmitrii, avocatul Havrun Alexandru a înlăturat neajunsurile reținute în încheierea din 08.02.204 și a depus cererea de apel motivată prin care a solicitat admiterea apelului, casarea hotărârii, cu pronunțarea unei noi decizii prin care acțiunea să fie respinsă integral.

Argumentele părților:

11. În motivarea cererii de apel s-a invocat că, reclamantul își înaintează pretențiile pe dispozițiile contractului de împrtumut din 04.03.2020, iar instanța de fond a preluat poziția reclamantului.
12. Consideră că, prima instanţă în mod superficial a examinat cauza respectivă, deoarece nu a clarificat de la reclamant prin care act juridic confirmativ se confirmă transmiterea sumei de 15 000 lei către pârâtul Iacobin Dmitrii. Or, Iacobin Dmitrii a indicat că nu a primit de la Nicolenco Vladislav careva sume de bani sub formă de împrumut şi nici nu cunoaşte despre existenţa căruiva contract de împrumut încheiat cu acesta, ceea ce este în contradicţie cu dispoziţiile art.312 a Codului Civil lipsind astfel consimţământul pârâtului la încheierea actului juridic respectiv.
13. Alăturat a reținut că, contractul de împrumut menţionat supra urma să conţină suplimentar şi un act de predare-primire a mijloacelor băneşti prin care Iacobin Dmitrii în mod personal să fi scris că a primit careva sume de bani de la Nicolenco

Vladislav, ceea ce nu există în cazul dat. Or, contractul de împrumut prezentat de reclamant care a fost redactat, de către acesta, reprezintă de fapt un act juridic şi o manifestare de intenţie de acordare a unui împrumut, dar nu şi o confirmare a realizării/executării acestui act juridic, care putea fi realizată/executată printr-o recipisă confirmativă scrisă personal de către Iacobin Dmitrii. În fine, prima instanţă la încasarea penalităţii solicitate de reclamant nu a luat în considerare dispoziţiile art.art. 947 şi 953 a Codului Civil.

14. Astfel reține că, prima instanţa pe de o parte, nu stabilit în ce constă prejudiciul cauzat reclamantului, deoarece penalitatea reieşind din dispoziţiile legale reprezintă o modalitate legală de recuperare a prejudiciului cauzat ca rezultat al neexecutării obligaţiei, pe de altă parte instanţa nu a clarificat de ce urmează a fi încasată penalitatea mai mare decât însuşi suma împrumutului şi a prejudiciului cauzat, adică prin care dispoziţie contractuală părţile au convenit încasarea acestei penalităţi mai mari decît prejudiciul cauzat.
15. Deci, pentru încasarea unei penalităţi de întârziere, mai ales în situaţia când aceasta se încasează de două ori mai mare ca suma împrumutului este foarte important de clarificat, care este mărimea prejudiciului cauzat prin neexecutarea obligaţiei contractuale, ceea ce prima instanţă nu a clarificat la examinarea cauzei.
16. Sub alt aspect, instanţa de judecată nu a motivat de ce a admis aplicarea unei penalităţi mai mari ca rata legală aplicabilă conform dispoziţiilor art.942 a Codului Civil al RM, dat fiind faptul că penalitatea de 0,2 % pentru fiecare zi de întîrziere, de fapt reprezintă 73 % anual, ceea ce reprezintă o penalitate excesivă raportată la ratele de dobânzi legale sau comerciale aplicabile de bănci, care nu sunt mai mari de 25% anual.
17. La data de 14 aprilie 2025 avocatul Pagu Alexandru în interesele S.C ”Platformacar” SRL a depus cerere privind succesiunea în drepturi a intimatului Nicolenco Vladislav cu noul intimat S.C ”Platformacar” SRL.
18. Prin încheierea protocolară din 15 aprilie 2025 intimatul Nicolenco Vladislav a fost înlocuit cu succesorul în drepturi și obligații S.C ”Platformacar” SRL.
19. Potrivit art. 376 alin.1[1]) CPC, apelul împotriva hotărîrilor emise de instanța de insolvabilitate, precum și împotriva hotărârilor emise în cazul cererilor cu valoare redusă se examinează, în procedură scrisă sau cu citarea participanților la proces, în condițiile examinării cauzelor în primă instanță.
20. În conformitate cu prevederile art.276^4 alin.5) CPC, instanța de apel examinează cererea de apel în procedură scrisă sau cu citarea participanților la proces, prevederile art.276^3 fiind aplicabile corespunzător.
21. Conform art.276^3 alin.1), 2) CPC, procedura cu privire la cererile cu valoare redusă este scrisă. Judecătorul poate dispune citarea participanţilor la proces dacă apreciază acest fapt ca fiind necesar sau dacă admite solicitarea uneia dintre părţi de a examina cererea în şedinţă publică. Judecătorul poate să respingă o astfel de solicitare în cazul în care consideră că, ţinînd cont de împrejurările cauzei, nu sînt necesare dezbateri publice. Respingerea se dispune printr-o încheiere motivată care poate fi atacată odată cu fondul.

22. În ședința instanței de apel, reprezentantul intimatului S.C ”Platformacar” SRL, avocatul Pagu Alexandru a solicitat respinegerea apelului cu menținerea hotărârii instanței de fond.
23. Apelantul Iacobin Dmitrii și reprezentantul acestuia, avocatul Havrun Alexandru nu s-au prezentat din motive necunoscute instanței. Procedura de citare legală a fost respectată prin intermediul poștei electronice și poștei terestre (f.d.90).
24. În atare circumstanțe, Colegiul civil în conformitate cu prevederile art. 379 alin.2) CPC a dispus examinarea cauzei în lipsa apelantului Iacobin Dmitrii și reprezentantul acestuia, avocatul Havrun Alexandru care au fost înștiințați în mod legal despre data și ora examinării cauzei.

Aprecierea instanstanței de apel:

25. Analizând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, temeiurile invocate în apel, examinând înscrisurile, Colegiul judiciar consideră necesar să admită apelul din următoarele motive:
26. În conformitate cu art.362 alin.1) CPC, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunţării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.
27. Instanța de apel constată că judecătoria Soroca, sediul Florești a pronunțat dispozitivul hotărârii la 25 iulie 2023, iar cererea de apel fost declarată la 22 august 2023, prin urmare în termenul legal.
28. Conform art. 385 lit. „c” CPC al RM, instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să admită apelul şi să caseze integral sau parţial hotărîrea primei instanţe, emiţînd o nouă hotărîre.
29. La caz, Colegiul Civil reține că, instanța de fond a examinat cauza civilă conform prevederilor art. 276^4) CPC.
30. Astfel, potrivit art.276^4 alin.4 Cod de procedură civilă, hotărârea judecătorească poate fi atacată cu apel, care se examinează în condiţiile prezentului cod. Deciziile instanţei de apel nu se supun recursului, fiind definitive şi irevocabile de la pronunţare.
31. Conform art.5 CPC, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanța de judecată în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile şi interesele legitime.
32. Conform prevederilor art.9 alin.1) şi alin. 2), lit. a) Codul civil*,* drepturile şi obligaţiile civile apar în temeiul legii, precum şi în baza actelor persoanelor fizice şi juridice care, deşi nu sînt prevăzute de lege, dau naştere la drepturi şi obligaţii civile, pornind de la principiile legislaţiei civile.Drepturile şi obligaţiile civile apar din contracte şi din alte acte juridice.
33. Conform art. 10 alin. (1) Cod civil, persoanele fizice şi juridice participante la raporturile juridice civile trebuie să își exercite drepturile şi să își execute obligațiile cu bună-credință, în acord cu legea, cu contractul, cu ordinea publică şi cu bunele moravuri. Buna-credință se prezumă până la proba contrară.
34. Potrivit art. 15 alin. (1) Cod civil, apărarea drepturilor civile încălcate se face pe cale judiciară.
35. În fapt s-a constat că, reclamantul Nicolenco Vladislav (succesor în drepturi S.C ”Platformacar” SRL) a depus prezenta cerere de chemare în judecată către pârâtul

Iacobin Dmitrii prin care a solicitat încasarea datoriei, penalității și a cheltuielilor de judecată.

36. Fiind investită cu examinarea cauzei în fond, prima instanţă prin hotărârea din 25 iulie 2023 a admis acțiunea civilă în mod integral.
37. Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, Iacobin Dmitrii reprezentat de avocatul Havrun Alexandru a contestat-o cu apel.
38. În conformitate cu dispozițiile art.373 alin.1, 2 Cod de procedură civilă, instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces.
39. În conformitate cu art.130 alin.1-3 din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanță privitor la pertinența, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea cauzei.
40. Astfel, prevederile legale enunțate în mod expres, obligă instanța de apel să verifice circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite și este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei și să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.
41. Potrivit regulilor unui proces echitabil, reținând-se rolul determinant al concluziilor instanței de apel, ultima are obligația să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse aprecierii și să nu se limiteze la însușirea motivelor instanței inferioare (Hirro Balani contra Spaniei, nr. 18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis vs Grecia nr. 21522/93 din 29.05.1997 §43).
42. Materialele cauzei atestă că, la data de 04.03.2020 între Nicolenco Vladislav și Iacobin Dmitrii a fost încheiatul contractul de împrumut potrivit căruia Nicolenco Vladislav în calitate de împrumutător a împrumutat lui Iacobin Dmitrii suma de 15 000 lei, cu termenul final de rambursare la data de 31.03.2020, totodată conform prevederilor contractuale fiind stipulat faptul că în caz de întârziere a plății datoriei, împrumutatul va achita o penalitate de 0,2% din suma nerestituită pentru fiecare zi de întârziere (f.d.5, 5 verso).
43. În termenul stabilit în contractul de împrumut din 04.03.2020 apelantul Iacobin Dmitrii nu a restituit împrumutul, și prin urmare prin notificarea, Nicolenco Vladislav a solicitat apelantului Iacobin Dmitrii restituirea împrumutului (f.d.8), notificare care a fost lăsată fără răspuns fapt ce a generat înaintarea prezentei acțiuni în judecată.

44. *Ab initio*, instanța de apel reține că în conformitate cu art. 774 alin. 1) Cod civil, în virtutea raportului obligaţional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestaţii, iar debitorul este ţinut să o execute. Prestaţia poate consta în a da, a face sau a nu face.
45. Conform art. 775 alin. (1) Cod civil, debitorul şi creditorul trebuie să se comporte cu bună-credinţă la momentul naşterii, pe durata existenţei, la momentul executării şi stingerii obligaţiei.
46. Potrivit art. 776 Codul civil, obligaţiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) şi din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condiţiile legii.
47. Potrivit art. 1242 alin.1) și alin.2) Cod Civil, prin contractul de împrumut o parte (împrumutător) se obligă să dea în proprietate celeilalte părţi (împrumutatul) bani sau alte bunuri fungibile, iar aceasta se obligă să restituie banii în aceeaşi sumă sau bunuri de acelaşi gen, calitate şi cantitate la expirarea termenului pentru care i-au fost date. Contractul de împrumut este gratuit dacă legea sau contractul nu prevede altfel.
48. Colegiul civil notează că prin natura sa, raportul juridic obligațional este menit să producă efecte juridice. Efectul general al oricărei obligații este de a da creditorului dreptul de a obține de la debitor îndeplinirea exactă a prestației la care s-a obligat. Obligațiile se consideră executate în mod corespunzător, dacă sunt respectate toate condițiile prevăzute în actul din care au luat naștere, precum ar fi cele privitoare la obiectul, subiectele, locul, timpul şi modul de executare.
49. Din esenţa şi natura juridică a contractului de împrumut rezultă că acest contract este un acord de voinţă între împrumutător şi împrumutat, un contract translativ de proprietate, real, de regulă gratuit, dacă legea sau contractul nu prevede altfel, sinalagmatic.
50. Părţi în contractul de împrumut pot fi atât persoane fizice, cât şi juridice.
51. Astfel, contractele de împrumut reprezintă convenţia dintre două sau mai multe persoane, în scopul de a produce efecte juridice care dă naşterii unui raport juridic. Încheierea contractelor este guvernată de principiul libertăţii contractuale, deoarece orice contract este creaţia unei voinţe umane. Principiul libertăţii contractuale se exprimă şi prin aceea că o persoană poate încheia orice fel de contract, poate să determine prin voinţa sa clauzele contractuale şi efectele pe care contractul urmează să le producă. De asemenea, părţile pot să modifice sau să stingă obligaţiile exprimate în contract.
52. Prin urmare la caz, contractul de împrumut 04.03.2020, fiind un contract sinalagmatic, ce se caracterizează prin reciprocitatea și interdependența drepturilor și obligațiilor ce-i revin celor două părți, generează drepturi și obligații corelative pentru fiecare parte contractantă.
53. Astfel la caz s-a constatat că, raporturile obligaţionale dintre Nicolenco Vladislav (succesor în drepturi S.C ”Platformacar” SRL) şi Iacobin Dmitrii au apărut anume în rezultatul perfectării contractului de împrumut din 04.03.2020, iar în termenii stabiliţi, apelantul Iacobin Dmitrii nu şi-a onorat obligaţiile asumate în contractul de împrumut din 04.03.2020 şi nu a restituit sumele împrumutate.

54. Deci, necătând la faptul că, împrumutătorul a solicitat împrumutatului restituirea împrumutului, acestea nu s-au soldat cu succes.
55. În corespundere cu art. 858, alin. (2) Codul civil, obligaţia trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credinţă, la locul şi în momentul stabilit.
56. Potrivit art.901 alin.(5) Cod civil, înseamnă orice abatere, cu sau fără justificare, de la executarea corespunzătoare a obligației și include neexecutarea totală sau parțială a obligației, executarea necorespunzătoare sau cu întîrziere a obligației.
57. În temeiul art.992 alin. (1) din Codul Civil, contract este acordul de voinţă realizat între două sau mai multe persoane prin care se stabilesc, se modifică sau se sting raporturi juridice, iar potrivit art.993 alin.(2), părţile contractante pot încheia în mod liber, în limitele dispoziţiilor legale imperative, contracte şi pot stabili conţinutul lor.
58. Reiterând normele de drept citate supra, Colegiul atestă cu certitudine că, apelantul Iacobin Dmitrii nu și-a executat obligațiile ce-i reveneau în temeiul contractului de împrumut încheiat cu Nicolenco Vladislav (la moment succesor în drepturi S.C ”Platformacar” SRL) la data de 04.03.2020, astfel încât ultimul, în temeiul normelor invocate, are un drept de creanță față de apelantul Iacobin Dmitrii.
59. Or, reieșind din înscrisurile prezentate, se evidențiază că suma totală a împrumutului în baza contractului de împrumut din 04.03.2020 a constituit suma de 15 000 lei, iar apelantul Iacobin Dmitrii n-a achitat nici o parte din corpul împrumutului.
60. În atare circumstanțe, Colegiul civil ajunge la concluzia de a admite pretenția reclamantului privind încasarea împrumutului în mărime de 15 000 lei, or, la materialele cauzei nu se regăsesc careva acte confirmative care ar demonstra achitarea de către Iacobin Dmitrii a împrumutului, fapt ce generează satisfacerea pretenției date.
61. Cu referire la alegația apelantului precum că, nu recunoaște existența raporturilor juridice de împrumut, deoarece careva sume bănești de facto nu au fost împrumutate și transmise, Colegiul civil nu le va reține fiind contrare suportului probator anexat la materialele cauzei, or, contractul de împrumut a fost semnat nemijlocit de către apelant, fapt ce confirmă recepționarea sumei bănești, la caz nefiind confirmată neexecutarea obligației de împrumut.
62. Mai mult ca atât, potrivit înscrierilor efectuate nemijlocit de către împrumutatul Iacobin Dmitrii în contractul de împrumut la Capitolului XI - Confirmare de împrumut, ultimul confirmă că a primit suma de 15 000 lei de la Nicolenco Vladislav (vezi f.d. 5 verso).
63. Referitor la pretenția reclamantului privind încasarea penalității în mărime de 27 600 lei Colegiul civil consider că aceasta urmează a fi admisă în parte din următoarele considerente:
64. Potrivit prevederilor art. 947 alin. (1) Cod Civil, clauza penală este o prevedere contractuală prin care părţile evaluează anticipat prejudiciul, stipulând că debitorul, în cazul neexecutării obligaţiei, urmează să remită creditorului o sumă de bani sau un alt bun (penalitate).
65. Prin clauza penală, părțile evaluează anticipat prejudiciul, stipulând că împrumutatul, în cazul neexecutării obligației, urmează să remită împrumutătorului o sumă de bani.

66. Potrivit pct. 6.1 al contractului de împrumut din 04.03.2020, părțile au convenit referitor la stabilirea unei clauze penale în mărime de 0, 2 % per zi din suma nerestituită în termen.
67. Ținând cont de faptul că apelantul nu a restituit în termen împrumutul acordat, Colegiul civil atestă că Iacobin Dmitrii poartă obligația de a achita în favoarea reclamantului/intimat penalitatea, fapt prevăzut de normele enunțate și condițiile contractuale, or, neexecutarea de către apelant/pârât a obligațiilor de plată a datoriei prejudiciază drepturile și interesele legitime ale intimatului/reclamant prin excluderea unei sume bănești din circuitul economic al acestuia.
68. Deci după cum s-a reținut mai sus, penalitatea a fost stabilită pentru cazul în care împrumutatul nu execută obligația și a fost calculată în sumă de 27 600 lei, pentru perioada 31.03.2020-29.12.2022.
69. Colegiul notează că solicitarea intimatului-reclamant de percepere a penalității în mărime de 27 600 lei din contul apelantului-pârât este în mod vădit execivă și disporoporționat de mare în coraport cu datoria solicitată de către intimat/reclamant, ceea ce creează un dezichilibru contractual și contravine prevederilor art. 953 alin.1), 3) Cod civil.
70. Potrivit art. 953 alin. (1) Cod civil, în cazuri excepţionale, luîndu-se în considerare toate împrejurările, instanţa de judecată poate dispune, la cererea debitorului, reducerea penalităţii disproporţionat de mari. La reducerea penalităţii, trebuie să se ţină cont nu numai de interesele patrimoniale, ci şi de alte interese, ocrotite prin lege, ale creditorului. (3) Nu se admite reducerea penalităţii pentru întîrzierea executării obligaţiei pecuniare în cazul în care rata penalităţii este egală sau mai mică decît rata legală aplicabilă conform art.942.
71. Reiterând normele de drept citate supra rezultă că, în cazul unei clauze penale disproporționate, prevăzute în eventualitatea neîndeplinirii obligațiilor de către consumator, sarcina de a acționa în consecință, potrivit dreptului național, astfel încât clauza penală să nu fie opozabilă consumatorului în discuție, revine instanței naționale. Prin urmare, instanța de judecată se poate sesiza, din oficiu, cu privire la disproporția vădită a penalității.
72. Astfel, în cazul în care clauza penală este disproporţionat de mare și depășește suma datoriei de bază, instanța poate dispune reducerea clauzei penale.
73. În contextul dispozițiilor legal citate, care impun reducerea cuantumului penalității în cazurile în care aceasta este excesivă, Colegiul civil ajunge la concluzia de a reduce cuantumul penalității solicitate.
74. Astfel, ținând cont de criteriul invocat de apelant în cererea de apel ce ține de rata rezonabilă a penalității în mărime de 25 % anual, Colegiul civil consideră rezonabilă calcularea penalității la cuantumul propus de apelant în proporție de 25% anual, astfel penalitatea urmând a fi redusă de la 27 600 lei la 11 250 lei, conform următorului calcul (15 000 lei x 25% = 3750 x 3 ani (termenul neexecutării obligației la scadență) = 11 250 lei).
75. Drept urmare, Colegiul Civil va dispune încasarea din contul pârâtului/apelant Iacobin Dmitrii a penalității în sumă de 11 250 lei.

76. Astfel, la reducerea penalității în cuantumul respectiv, Colegiul a ținut cont de prevederile art. 953 alin. (3) Cod civil, potrivit căruia nu se admite reducerea penalității pentru întîrzierea executării obligației pecuniare în cazul în care rata penalității este egală sau mai mică decît rata legală aplicabilă conform art. 942
77. Din dispoziția normei citate rezultă că instanțele *nu pot* reduce penalitatea pentru întârzierea plății unei sume de bani dacă rata convenită a penalității este egală sau mai mică decât limita legală stabilită de BNR (rata de bază + 5% pentru consumatori / +9% pentru alții). Aceasta protejează creditorul și descurajează debitorii să plătească târziu, chiar dacă penalitatea contractuală este mică, dar totuși legală, fiind o măsură de prevenție și reparare a prejudiciului minim.
78. Prin urmare, dacă penalitatea contractuală este mai mică decât limita legală, instanța nu o poate reduce, iar dacă penalitatea contractuală este mai mare decât limita legală, instanța *poate* interveni, reducând penalitatea excesivă.
79. Rezumînd cele expuse, Colegiul conchide că odată ce în speță penalitatea contractuală depășește considerabil rata legală aplicabilă conform art. 942, instanța o poate reduce la proporția de 25% anual din valoarea împrumutului, potrivit solicitării apelantului, considerînd suma penalității de 11 250 lei ca fiind proporțională și echitabilă, reieșind din prejudiciului cauzat reclamantului/intimat prin neexecutarea la scadență a obligației pecuniare.
80. Cu referire pretenția privind încasarea cheltuielilor judiciare, instanța de apel reține că, potrivit art. 82 Codul de procedură civilă, cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat şi din cheltuielile de judecare a cauzei.
81. În conformitate cu art. 94 alin.(1) și (3) Codul de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cererea părții care a avut cîştig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pîrîtului - proporțional părţii respinse din pretențiile reclamantului. Prevederile alin. (1) şi (2) se aplică şi la repartizarea între părți a cheltuielilor de judecată în instanță de apel, în instanță de recurs şi în cadrul revizuirii.
82. Prin prisma normelor enunțate, având în vedere admiterea parțială a acțiunii înaintate de reclamant, Colegiul consideră necesar a încasa de la Iacobin Dmitrii suma de 1099, 96 lei cu titlu de taxă de stat achitată la depunerea acțiunii, proporțional pretențiilor admise din acțiune.
83. Conform art. 90 lit. i) CPC, din cheltuielile de judecare a cauzei fac parte cheltuielile de asistenţă juridică.
84. Conform prevederilor art. 96 alin.1) CPC, Instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile ei de asistenţă juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile.
85. Potrivit prevederilor alin.1[1]) al aceluiași articol, cheltuielile menţionate la alin.1) se compensează părţii care a avut cîştig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

86. Din normele de drept citate supra, rezultă în mod cert că, partea care a avut câștig de cauză este în drept să solicite încasarea cheltuielilor de asistență juridică dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat și în măsură în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile.
87. Pentru a fi rambursate cheltuielile de asistenţă juridică potrivit art.96 CPC, trebuie confirmate că realmente au fost angajate, necesare şi rezonabile ca mărime.
88. În contextul pretențiilor înaintate de reclamant privind încasarea cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 3000 lei achitate CA ”Victor Bantîș”, Colegiul reține că reclamantul a prezentat bonul de plată nr. 48474239 din 12.04.2023 la suma de 3000 lei (f.d.12).
89. La fel, la materialele cauzei se regăsește și mandatul avocatului Victor Bantîș seria MA nr.1925812 din 12 aprilie 2023 în baza Contractului de asistență juridică nr.1C/2023 din 12.04.2023 (f.d.14).
90. Aici instanța reține că potrivit Raportului de activitatea avocatului, cererea de chemare în judecată a fost întocmită avocatul Victor Bantîș, totodată cauza s-a examinat în procedura cererilor cu valoare redusă în procedură scrisă.
91. Astfel, examinând această pretenţie sub aspectul necesităţii cheltuielilor şi rezonabilităţii acestora ca mărime, Colegiul judiciar ajunge la concluzia de a încasa de la Iacobin Dmitrii cheltuielile de asistență juridică în sumă de 3000 lei, care sunt rezonabile pentru întregul complex de acțiuni efectuate de avocat.
92. Reieșind din cele constatate mai sus, instanța de apel admite cererea de apel declarată Iacobin Dmitrii, casează integral hotărârea judecătoriei Soroca, sediul Florești din 25 iulie 2023 cu emiterea unei noi hotărâri prin care admite în parte cererea de chemare în judecată înaintată de SC ”Platformacar” (succesorul în drepturi al lui Nicolenco Vladislav).
93. În conformitate cu prevederile art. 385 lit. „c” CPC al RM, colegiul civil

Decide:

Admite cererea de apel declarată de Iacobin Dmitrii reprezentat de avocatul Alexandru Havrun;

Casează integral hotărârea judecătoriei Soroca, sediul Florești din 25 iulie 2023 emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de SC ”Platformacar” (succesorul în drepturi al lui Nicolenco Vladislav) către Iacobin Dmitrii privind încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată, cu emiterea unei noi hotărâri după cum urmează:

Admite parţial cererea de chemare în judecată.

Încasează de la Iacobin Dmitrii, IDNP ***** în beneficiul lui SC ”Platformacar” (succesorul în drepturi al lui Nicolenco Vladislav), datoria contractuală ce rezultă din contractul de împrumut din 04 martie 2020, formată din împrumutul restant în sumă de 15000 (cincisprezece mii) lei și penalitatea în sumă de 11250 (unsprezece mii două sute cincizeci) lei.

În rest, pretențiile din acțiune se resping.

Încasează de la Iacobin Dmitrii, IDNP ***** în beneficiul lui SC ”Platformacar” (succesorul în drepturi al lui Nicolenco Vladislav) cheltuielile de judecată formate din taxa de stat achitată în instanța de fond în partea admisă din acțiune, în sumă de 1099, 96 (una mie nouăzeci și nouă) lei, 96 (nouăzeci și șase) bani, și cheltuielile de asistență juridică în sumă de 3000 (trei mii) lei.

Decizia este definitivă și irevocabilă din momentul pronunțării.

Președintele ședinței,
judecător **Elena Grumeza**

Judecătorii **Ivan Parii** **Natalia Costaș**